



ČESKÁ REPUBLIKA  
**ROZSUDEK**  
**JMÉNEM REPUBLIKY**

Okresní soud v Novém Jičíně rozhodl samosoudcem Mgr. Vladimírem Polákem ve věci

nezletilých:     **xxx**, narozený xxx  
                  bytem xxx  
                  **xxx**, narozená xxx  
                  bytem xxx, xxx  
                  oba zastoupeni opatrovníkem městem xxx  
                  sídlem xxx

dětí rodičů:     **xxx**, narozená xxx  
                  bytem xxx

zástupce matky: Mgr. xxx, advokát,  
                  sídlem xxx

**xxx**, narozený xxx  
bytem xxx

zástupce otce:  xxx, advokátka  
                  xxx

**o změnu úpravy péče, o výživné**

**takto:**

**I.       Nezletilý xxx, narozený xxx a nezletilá xxx narozená xxx se svěřují do střídavé péče rodičů xxx, tak že v péči matky budou nezletilí vždy od neděle od 18:30 hodin připadající na sudý kalendářní týden do neděle 18:30 hodin připadající na lichý kalendářní týden, a to s výjimkou letních a vánočních prázdnin. V péči otce budou nezletilí vždy od neděle od**

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

18:30 hodin připadající na lichý kalendářní týden do neděle 18:30 hodin připadající na sudý kalendářní týden, a to s výjimkou letních a vánočních prázdnin.

O letních prázdninách budou nezletilý xxx a nezletilá xxx v péči matky v každém sudém kalendářním roce v době od 9:00 hodin dne 1. 7. do 18:30 hodin dne 15. 7. a od 9:00 hodin dne 1. 8. do 18:30 hodin dne 15. 8. a v každém lichém kalendářním roce v době od 18:30 hodin dne 15. 7. do 9:00 hodin dne 1. 8. a od 18:30 hodin dne 15. 8. do 18:30 hodin dne 31.8.

O letních prázdninách budou nezletilý xxx a nezletilá xxx v péči otce v každém lichém kalendářním roce v době od 9:00 hodin dne 1. 7. do 18:30 hodin dne 15. 7. a od 9:00 hodin dne 1. 8. do 18:30 hodin dne 15. 8. a v každém sudém kalendářním roce v době od 18:30 hodin dne 15. 7. do 9:00 hodin dne 1. 8. a od 18:30 hodin dne 15. 8. do 18:30 hodin dne 31.8.

O vánočních prázdninách budou nezletilý xxx a nezletilá xxx v péči matky v každém lichém kalendářním roce v době od 18:30 hodin posledního školního dne bezprostředně předcházejícího vánočním prázdninám do 18:30 hodin dne 28. 12. a v každém sudém kalendářním roce od 18:30 hodin dne 28. 12. do 18:30 hodin dne, kterým vánoční prázdniny končí.

O vánočních prázdninách budou nezletilý xxx a nezletilá xxx v péči otce v každém sudém kalendářním roce v době od 18:30 hodin posledního školního dne bezprostředně předcházejícího vánočním prázdninám do 18:30 hodin dne 28. 12. a v každém lichém kalendářním roce od 18:30 hodin dne 28. 12. do 18:30 hodin dne, kterým vánoční prázdniny končí.

K předávání dětí bude docházet v místě bydliště rodiče, který právě měl nezletilé ve své péči.

Shora uvedenou úpravou se mění úprava péče, o které bylo rozhodnuto rozsudkem Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 9. 11. 2016, č.j. xxx.

II. Otec xxx je povinen platit od právní moci tohoto rozhodnutí na výživu nezletilého xxx částku 1 500 Kč měsíčně a na výživu nezletilé xxx částku 1 500 Kč měsíčně, a to vždy do 10. dne příslušného kalendářního měsíce předem k rukám matky. Tím se mění úprava výživného, o které bylo rozhodnuto rozsudkem Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 9. 11. 2016, č.j. xxx tak, že se otec zavázal platit na výživu nezletilého xxx částku 500 Kč měsíčně a na výživu nezletilé xxx částku 500 Kč měsíčně.

III. Matka xxx je povinna platit od právní moci tohoto rozhodnutí na výživu nezletilého xxx částku 1 500 Kč měsíčně a na výživu nezletilé xxx částku 1 500 Kč měsíčně, a to vždy do 10. dne příslušného kalendářního měsíce předem k rukám otce.

IV. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

#### Odůvodnění:

1. Matka se svým návrhem došlým soudu dne 19. 3. 2019 domáhala, aby soud změnil rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 9. 11. 2016, č. j. xxx-34 tak, že se nezletilý xxx odnímá ze střídavé péče rodičů a svěruje se do péče matky, nezletilá xxx se ponechává ve střídavé péči rodičů

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

s tím, že nově v péči matky bude vždy od neděle 18:30 sudého kalendářního týdne do následující neděle 18:30 lichého kalendářního týdne a v péči otce bude od neděle 18:30 lichého kalendářního týdne do následující neděle 18:30 sudého kalendářního týdne. Dále navrhovala, aby soud dle úvahy změnil výši vyživovací povinnosti otce jak k nezletilému xxx, tak xxx a to zpětně od 1. 11. 2018 a dále aby soud zvažil stanovení vyživovací povinnosti matce k nezletilé xxx rovněž od 1. 11. 2018. Uvedla, že od září roku 2018 začala na základě žádosti otce probíhat střídavá péče po týdnech. Od listopadu 2018 syn odmítl k otci přecházet, nucením syna ke střídavé péči došlo v podstatě k tomu, že se s ním odmítá stýkat. Styk nezletilého s otcem probíhá v průměru 2x do měsíce v odpoledních hodinách bez přespaní. Nezletilá je mladší a zřejmě se zatím bojí sdělit svůj názor. Na základě doporučení orgánu sociálně právní ochrany dětí rodiče navštěvují mediaci, ovšem bez výsledku. Otec odmítá respektovat přání dítěte, které je v tomto věku zásadní. Nemělo by být snahou všech zúčastněných dotlačit rodiče k dohodě, která však není v zájmu dítěte. Proti otci děti nenavádí, jinak by střídavá péče nefungovala ani u dcery. Otec tuto argumentaci nicméně užívá běžně.

2. V průběhu řízení matka návrh změnila a žádala, aby soud obě děti odňal ze střídavé péče a svěřil je do péče matky. Uvedla, že péče, jak byla nastavena v předchozím rozsudku, nefunguje, nezletilý dlouhodobě a konzistentně projevuje přání, aby nemusel v takovém rozsahu u otce pobývat, o pobytu u otce po týdnu nemá a neměl zájem. Pokud se týká nezletilého, bude mu brzy 13 let, je uzavřený, introvertní a přichází do pubertálního věku. Jako hlavní zdroj problémů s otcem nezletilý uvádí nový partnerský vztah otce a jeho vztah s přítelkyní otce a jejími dcerami. Striktní úprava střídavé péče by navíc mohla stávající stav zhoršit, a to za situace, kdy by jí syn nechtěl dodržovat a otec by podal návrh na výkon rozhodnutí. Byť dcera uvádí, že jí stávající péče vyhovuje, což je dáno jejími povahovými vlastnostmi, nebylo by dobré, aby došlo k oddělení dětí. Oddělení sourozenců by mohlo mít negativní dopad na jejich vzájemné vztahy, již teď lze hovořit o jisté preferenci otce ve vztahu k dceři a rozdílná forma péče by tuto situaci jen prohloubila. Rodiče mají mezi sebou konflikty, byť se řádově dokáží dohodnout např. na financování, mají rozdílné výchovné postupy. Matka vyjádřila přesvědčení o tom, že její péče a pravidla, která by nastavila, by zajistila zklidnění celé situace. Děti by nemuseli přecházet z jednoho místa do druhého, má za to, že minimálně ve vztahu k synovi by ani neměl být soudně upraven styk u otce.
3. Otec uvedl, že s návrhem nesouhlasí a navrhl, aby obě děti byly ponechány ve střídavé péči, s tím, že ke střídání dětí bude docházet v týdenních intervalech, zároveň by mělo být zvlášť upraveno období vánočních svátků. Již dva roky bydlí se svou přítelkyní xxx v bytě o velikosti 4+kk, děti zde mají zařízený samostatný pokoj. Přítelkyně rovněž ve střídavé péči vychovává dvě děti (11 a 7 let). Matka nezletilých nesouhlasí a nikdy nesouhlasila se střídavou péčí, celou dobu se snaží narušit jeho vztah s dětmi. Úmyslně je vtahuje do sporu rodičů, podrobně je obeznámila o jeho nevěře, informuje je o finančním vypořádání, apod. Dále podrývá styl jeho výchovy a fakticky nerespektuje střídavou péči, když syn ho od listopadu 2018 navštěvuje velice omezeně. Dále uvedl, že aby naplnil zatímní dohodu uzavřenou před soudem, odstěhoval se od své přítelkyně. U nezletilé xxx je vše úplně bez problémů, xxx si rozumí s jeho přítelkyní i jejími dětmi. Pokud se týká vztahu se synem, stýkají se v rozsahu zatímní dohody, rovněž syn vídává jeho přítelkyni a její děti, byť v menším rozsahu. Nezletilý je zřejmě rozpolcen, na jednu stranu u otce rád pobývá, na druhou stranu chce vyhovět matce, které se střídavá péče nelíbí. Matka ve svém návrhu na změnu péče uvedla, že syn se s otcem stýkat nechce a dcera se bojí projevit. Ani jedna z těchto skutečností se v řízení neprokázala, neprokázalo se ani to, že by u dětí došlo k negativním změnám v jejich prospěchu, nebo že by měli špatný vztah s přítelkyní otce a jejími dětmi. Soud bezprostředně zjistil názor dětí, z kterého vyplynulo, že dcera je se střídavou péčí spokojena a syn je zřejmě ovlivněn matkou. Dále uvedl, že si zařídil vlastní domácnost, o děti se aktivně stará a vychovává je. Komunikace s matkou se zlepšila, rozhodně není tak špatná, aby vylučovala střídavou péči. Spor rodičů spočívá zejména v rozdílném pohledu na samotnou střídavou péči a v některých otázkách výchovy. Odkázal na nález Ústavního soudu ve věci xxx s tím, že si matka nemůže na děti činit větší práva. V případě,

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

že by soud u xxx zvažoval změnu péče, navrhl, aby byl upraven jeho styk se synem každý sudý týden od středy do neděle.

4. Opatrovník nezletilých uvedl, že je nezbytné nově upravit péči a výživu, neboť stávající rozhodnutí není funkční. Na základě přání dětí navrhl, aby nezletilá byla svěřena do střídavé péče a nezletilý do péče matky s tím, že by soud měl upravit styk tak, aby se otec stýkal se synem co 14 dnů od pátku do neděle a dále vždy ve středu.
5. V průběhu soudního řízení uzavřeli rodiče zatímní dohodu, podle které zůstala zachována střídavá péče u nezletilé xxx v týdenním intervalu s tím, že u otce bude pobývat v týdnu, kdy tam nebudou dcery přítelkyně otce. Nezletilý bude v zatímní péči matky, s otcem se bude vídat každou středu odpoledne a dále 2x měsíčně od pátku po škole do neděle 18:30 hodin s tím, že 1x měsíčně v tuto dobu nebudou v bydlišti otce děti jeho přítelkyně a 1x měsíčně si nezletilý bude moci vybrat, zda tam bude s dětmi přítelkyně, nebo zda půjdou s otcem k jeho rodičům. Otec se zároveň zavázal platit na výživu nezletilého částku 2 000 Kč.
6. Soud dvakrát přikročil k realizaci participačních práv dětí s tím, že ani v jednom případě se nejednalo o jejich výslech jako účastníků řízení. Nezletilí byli poučeni o průběhu soudního jednání a byl vyslyšen jejich názor a jejich přání. V souladu s ust. § 100 odst. 3 občanského soudního řádu byl při vyslyšení dětí přítomný pouze soudce a opatrovník nezletilých, soud rozhodl o tom, že zástupci účastníků tomuto úkonu sui generis přítomni nebudou, neboť se nejedná o provádění dokazování. Dne 28. 8. 2019 obě děti shodně uvedly, že mají rádi oba rodiče, pokud jsou nějaké problémy v kontaktech s tátou, považují za zdroj problémů současnou přítelkyni otce. Nezletilý xxx uvedl, že jí nemá rád, připustil, že to může být z toho důvodu, že si myslí, že může za rozpad jejich rodiny. Obě nezletilé děti shodně uvedly, že se jim nelíbí některé chování přítelkyně otce a chování jejich dvou dcer. Nezletilému xxx vadilo, že když byl týden u otce, nemohl si do bytu pozvat kamarády. Pokud se týká přání, xxx uvedl, že by neměl se střídavou péčí problém, kdyby otec neměl přítelkyni. Po té, co byl poučen o významu obou rodičů v jeho životě, uvedl, že by se mu líbilo vídat se s otcem každou středu a každý druhý týden od pátku do neděle. Nezletilá xxx projevila přání být ve střídavé péči, obě děti shodně uvedly, že v době, kdy budou u otce, by s ním chtěly být sami, tj. bez přítelkyně a jejich dětí. Vzhledem ke skutečnosti, že rodiče dne 28. 8. 2019 u soudu uzavřeli zatímní dohodu o péči a styku, která byla realizovaná, rozhodl se soud před konečným rozhodnutím opětovně vyslyšet názor a přání obou dětí. K realizaci participačních práv došlo před jednáním dne 8. 1. 2020, s dětmi bylo hovořeno odděleně. Nezletilý xxx spontánně popisoval, jak trávil vánoční svátky a jaké dostal dárky. Bez vyzvání následně mluvil o tom, že by chtěl být spíše u matky, vyhovuje mu stávající stav. Zároveň připustil, že i u táty je to dobré, líbí se mu jeho nový byt, je dobře, že tam má se sestrou zařízený pokoj. Co mu vadí, je, že mu táta pláče na rameni a říká mu, že chce být s ním, máma mu říkala, že jí to dělal taky. Dále mu vadí příprava do školy, máma se s ním učí, táta po něm chce, ať se učí sám. Jsou i nějaké jiné malé problémy, ale obecně je to u táty dobré. Se sestrou má dobré vztahy. Soudce i opatrovnice nezletilého nabyly shodného dojmu, že nezletilý vystupuje v pozici ochránce matky. Nezletilá xxx rovněž popisovala trávení vánočních svátků, líbí se jí v novém bytě od otce, mají tam s bratrem pokoj, u rodičů by se chtěla střídat po týdnu. S bratrem má občas problémy, ale jsou to běžné neshody, s nadšením hovořila o kroužcích, o tom že hraje volejbal, tancuje a chodí na klavír. S plaváním skončila, protože jí nebavilo. Ve škole je spokojená, jde jí to, učí se s ní oba rodiče.
7. Rodiče učinili nesporným, že čistý průměrný měsíční příjem z podnikání otce se pohybuje okolo 22 000 Kč.
8. Soud má za prokázané, že rozsudkem zdejšího soudu ze dne 9. 11. 2016 byla schválena dohoda rodičů, na základě které byli oba nezletilí svěřeni do střídavé péče rodičů tak, že v péči otce budou děti od pondělí připadající na sudý týden od 8:00 hodin do úterý připadajícího na sudý týden do 8:00 hodin, od čtvrtku připadajícího na sudý týden od 8:00 hodin do úterý připadající na lichý týden do 8:00 hodin, od čtvrtku připadajícího na lichý týden od 8:00 hodin do pátku připadajícího na Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

lichý týden do 8:00 hodin. V péči matky budou děti od úterý připadajícího na sudý týden od 8:00 hodin do čtvrtku připadajícího na sudý týden do 8:00 hodin, od úterý připadajícího na lichý týden od 8:00 hodin do čtvrtku připadajícího na lichý týden do 8:00 hodin a od pátku připadajícího na lichý týden od 8:00 hodin do pondělí připadajícího na sudý týden do 8:00 hodin. Otci byla uložena povinnost platit na výživu každého z nezletilých částku 500 Kč měsíčně k rukám matky, počínaje měsícem prosinec 2016. Stejná úprava byla rodiči dohodnuta také na dobu po rozvodu manželství. V době tohoto rozhodnutí spolu rodiče nezletilých žili ve stejném domě a společně se podíleli na péči a výživě dětí. Matka byla zaměstnána jako zdravotní sestra, hrubý příjem v období od 1. do 10. měsíce 2016 činil 296.000 Kč s tím, že základ daně byl 396.640 Kč a záloha na daň 36.825 Kč. Otec podnikal, v roce 2015 činily jeho příjmy 379.400 Kč a výdaje 227.640 Kč, rozdíl mezi příjmy a výdaji činil 151.760 Kč. Obě děti byly zdravé, měly potřeby přiměřené svému věku, navštěvovaly první stupeň základní školy (z rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 9. 11. 2016, č. j. xxx). Rozsudkem zdejšího soudu ze dne 15. 12. 2016 bylo manželství rodičů nezletilých rozvedeno (z rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 15. 12. 2016, č. j. xxx-17). Dne 29. 8. 2018 došlo u orgánu sociálně-právní ochrany dětí ke společné schůzce rodičů, při které se rodiče dohodli, že o děti budou pečovat střídavě s tím, že v péči matky děti budou v lichý týden a v péči otce v sudý týden (z protokolu sepsaného u Městského úřadu v xxx dne 29. 8. 2018). Dne 6. 2. 2019 došlo k u orgánu sociálně-právní ochrany dětí k další společné schůzce rodičů. Bylo zde konstatováno, že nezletilý xxx od listopadu 2018 nechodí k otci, dle matky mu nevyhovuje prostředí u otce, jeho partnerka a její děti. Otec uvedl, že s nezletilým synem matka manipuluje. Rodiče se dohodli na četnosti telefonických kontaktů otce se synem. Dále uvedli, že v Centru sociálních služeb v xxx absolvovali tři schůzky v rámci rodinného poradenství, z výsledků nemají dobrý pocit (ze záznamu orgánu sociálně-právní ochrany dětí v xxx ze dne 6. 2. 2019). S cílem zlepšení rodičovské komunikace navštívili rodiče na doporučení orgánu sociálně-právní ochrany dětí Centrum sociálních služeb v xxx, a to ve dnech 21. 11. 2018, 2. 1. 2019, 30. 1. 2019 a 14. 3. 2019. Matka uváděla, že se děti necítí dobře v bytě přítelkyně otce, chování syna k otci se postupně změnilo, začal odmítat se s otcem stýkat. Otec na setkáních hovořil o obavách z ovlivňování syna matkou (ze zprávy xxx ze dne 21. 3. 2019). Rodiče v návštěvách Centra sociálních služeb v xxx pokračovali, a to ve dnech 21. 5. 2019, 4. 6. 2019 – individuálně matka, 10. 6. 2019 – individuálně otec, 13. 6. 2019 - děti a 19. 6. 2019. Z rozhovoru s dětmi bylo patrné, že mají rády matku i otce, chtějí být s otcem, ale je pro ně těžké se adaptovat v nové rodině otce. Otec byl edukován ohledně potřeb dětí, tj. trávení času s dětmi bez přítelkyně a jejich dcer (ze zprávy xxx xxx ze dne 12. 7. 2019). V roce 2017 činil celkový příjem otce z podnikání částku 401 670 Kč, pro účely stanovení výše daně z příjmu otec vykázal výdaje ve výši paušálu 60%, tj. 241 002 Kč (z opisu vybraných údajů z daňového přiznání za rok 2017). V roce 2018 činil celkový příjem otce z podnikání částku 435 940 Kč, pro účely stanovení výše daně z příjmu otec vykázal výdaje ve výši paušálu 60%, tj. 261 564 Kč (z opisu vybraných údajů z daňového přiznání za rok 2018). Otec má od 1. 10. 2019 v podnájmu byt o velikosti 3+1 v xxx, výše nájmu činí 8 700 Kč měsíčně (z podnájemní smlouvy uzavřené dne 25. 9. 2019 mezi otcem jako podnájemcem a xxx jako nájemkyní). Otec měsíčně platí zálohu za odběr elektrické energie ve výši 700 Kč (ze smlouvy o sdružených dodávkách elektřiny ze dne 9. 10. 2019). Matka má uzavřenu dohodu o provedení práce jako porodní asistentka, za prvních 11 měsíců roku 2019 neměla žádný příjem (ze mzdového listu Nemocnice xxx, a.s.). Průměrný čistý měsíční příjem matky v období 1/2019 – 11/2019 činil 17 468 Kč (z potvrzení zaměstnavatele – xxx). V roce 2019 činil hrubý příjem matky ve zdravotnické ambulanci částku 117 300 Kč, na zálohu na daň zaplatila částku 2 265 Kč (z potvrzení endokrinologické ambulance xxx s.r.o.). V roce 2019 činil příjem matky od xxx.s.r.o. částku 15 875 Kč, bez vyrovnání daně (z potvrzení Ing. xxx). Nezl. xxx navštěvuje sedmou třídu základní školy, prospívá dobře, nemá kázeňské přestupky. Matka se pravidelně zajímá o školní výsledky syna, navštívila konzultační třídní schůzky, pomáhá synovi s přípravou do školy. Otec navštívil společné třídní schůzky. Nezl. xxx navštěvuje pátou třídu základní školy, její příprava na vyučování je dobrá, v prospěchu patří k lepším žákům (ze sdělení ZŠ xxx). Matka žije v xxx, v rodinném domě, který vlastní. V domě žije

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

ona a nezletilé děti, nemá partnera, se kterým by společně hospodařila. Má několik zaměstnání – pracuje na základní škole jako vychovatelka, ve zdravotnické ambulanci jako zdravotní sestra a v baru, v místě, kde má nezletilý syn plavecké tréninky. Mimo rodinného domu v xxx vlastní další rodinný dům v xxx, nabyla ho v roce 2013 či 2014 darem. Dům v xxx je zatížen hypotékou, na kterou zbývá zaplatit částku asi 2 800 000, splácí ji ve splátkách ve výši 9 000 Kč měsíčně. Obě nezletilé děti jsou zdravé. Nezletilý xxx závodně plave, oddílové poplatky činí asi 4 300 Kč ročně, dále je třeba připočítat náklady za plavecké potřeby a dopravu na závody. V době od srpna do června má každodenní tréninky, v závodní sezoně potom co týden nebo co druhý týden absolvuje závody. Na závody ho vozí ten rodič, u kterého nezletilý zrovna pobývá. Jinak má běžné potřeby odpovídající věku, nosí dioptrické brýle. Nezl. xxx hraje na klavír, tančí, dříve závodně plavala. Později začala říkat, že ji to nebaví, matka si myslí, že na to mohl mít vliv životní styl přítelkyně otce a jejích dcer, které nemají žádný řád a nic nemusí. Za pár dnů přišla dcera nadšená, že chce chodit do volejbalu, matka si nemyslí, že je to vhodné vzhledem k tomu, že hraje na klavír a tančí. Navíc nemá prostor dceru do kroužku vozit, neboť po škole vozí syna na plavání. K námitce otce, že dětem zajišťuje program po dobu, kdy mají být v jeho péči, uvedla, že některé věci plánuje při setkání s přáteli. Tak plánovala i Vánoce a Silvestr 2019, byl u toho syn, který řekl, že by chtěl být raději s ní a jet na výlet na Javorník. Dcera za otcem dvakrát jela, aby jí umožnil přijít na Silvestr o 3 nebo 4 hodiny později. Otec nakonec svolil, syn k němu na Silvestr vůbec neodjel. Pokud jsou děti přítomné nějakému hovoru o plánování programu a mají o takový program zájem, volají otci, zda jim vyhoví nebo ne. Po několikáté žádosti otec vyhoví. Pokud by děti byly svěřené do její péče, měly by se s tátou stýkat 1 x za 14 dnů o víkendu a jedno odpoledne v týdnu. Pokud se týká volnočasových aktivit, dělá to otec velmi dobře, matka si myslí, že možná až moc na úkor školy (z výpovědi matky a protokolu sepsaného u Městského úřadu v xxx dne 2. 7. 2019, skutečnosti, které se týkaly zdravotního stavu dětí, jejich potřeb a mimoškolních aktivit učinil otec ve své výpovědi nespornými)). Otec žije v nájemném bytě o velikosti 3 + 1 v xxx. V bytě s ním žijí děti, které mají společný pokoj. Otec má přítelkyni, která bydlí rovněž v xxx, pečuje střídavě o dvě dcery. Dříve s přítelkyní bydlel, odstěhoval se, aby mohl přes všední dny trávit čas se svými dětmi sám. Přes všední dny bývá s nezletilou dcerou a nezletilým synem většinou sám, víkendy mají společné s přítelkyní a jejími dětmi. I přes všední dny se stává, že někdy jde s dcerou přespat k přítelkyni nebo že u něj přítelkyně a její dcery přespí. Není to pevně dané, záleží na programu a dohodě s dcerou. Otec podniká jako projektant, jeho průměrný čistý měsíční příjem činí asi 22 000 Kč, nemá žádné dluhy ani majetek větší hodnoty. Pokud se týká vzájemného vztahu s dětmi, vnímá odlišnosti mezi synem a dcerou. U dcery je vše v pořádku, u syna je situace odlišná, přesto však vztah hodnotí, jako výrazně lepší, než byl rok zpět. Protože se synem nemá celotýdenní kontakt, mohli nastat určité problémy při přípravě do školy ve středu, kterou pobývá u něj. Jinak mívají běžné neshody, např. když mu zakazuje hrát počítačové hry, nebo po něm chce, aby pomáhal v domácnosti (z výpovědi otce a protokolu sepsaného u Městského úřadu v xxx dne 2. 7. 2019).

9. Soud učinil následující závěr o skutkovém stavu: Soud dne 9. 11. 2016 schválil dohodu rodičů o střídavé péči pro dobu před a po rozvodu jejich manželství s tím, že rodiče se budou pečovat o děti ve čtrnáctidenních intervalech. Matka a otec nezletilých se dne 29. 8. 2018 mimosoudně dohodli tak, že se v péči budou střídat v týdenních intervalech. Otec si našel přítelkyni, která má ve střídavé péči dvě děvčata, a nastěhoval se do jejího bytu. Později se (v listopadu 2018) u nezletilého xxx přestala střídavá péče aplikovat, nezletilý nechtěl k otci, resp. jeho přítelkyni chodit. V rámci soudního řízení rodiče dne 28. 8. 2019 uzavřeli dohodu, podle které zůstala zachována střídavá péče u nezletilého xxx v týdenním intervalu s tím, že u otce bude pobývat v týdnu, kdy tam nebudou dcery přítelkyně otce. Nezletilý bude v zatímní péči matky, s otcem se bude vídat každou středu odpoledne a dále 2x měsíčně od pátku po škole do neděle 18:30 hodin s tím, že 1x měsíčně v tuto dobu nebudou v bydlíšti otce děti jeho přítelkyně a 1x měsíčně si nezletilý bude moci vybrat, zda tam bude s dětmi přítelkyně, nebo zda půjdou s otcem k jeho rodičům. Otec se zároveň zavázal platit na výživu nezletilého částku 2 000 Kč. S takovou zatímní dohodou nezletilý xxx souhlasil a respektoval ji. Otec se po uzavření zatímní dohody odstěhoval od přítelkyně, nyní bydlí v bytě o Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

velikosti 3+1. Soudu je obecně známo, že bydliště rodičů (xxx) jsou od sebe vzdálena cca 6 km. Matka dětem plánovala program i na dobu, kterou dle zatímní dohody měly trávit u otce, nechala děti na otce naléhat, ať ke změně přivolí. Matka nesouhlasila s tím, aby nezletilé dcera skončila v plaveckém kroužku ani s tím, aby začala hrát volejbal. Majetkové a příjmové poměry rodičů jsou velmi podobné.

10. Podle § 909 občanského zákoníku, změní-li se poměry, soud změní rozhodnutí týkající se výkonu povinností a práv vyplývajících z rodičovské odpovědnosti i bez návrhu.
11. Podle § 907 odst. 1 občanského zákoníku, soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče; soud může dítě svěřit i do péče jiné osoby než rodiče, je-li to potřebné v zájmu dítěte. Má-li být dítě svěřeno do společné péče, je třeba, aby s tím rodiče souhlasili.
12. Podle § 907 odst. 2 občanského zákoníku, při rozhodování o svěřením do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo zájmu dítěte. Soud přitom bere ohled na osobnost dítěte, zejména na jeho vloh a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i na citovou orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti každého z rodičů, na stávající a očekávanou stálost výchovného prostředí, v němž má dítě napříště žít, na citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům, popřípadě dalším příbuzným i nepříbuzným osobám. Soud vezme vždy v úvahu, který z rodičů dosud o dítě řádně pečoval a řádně dbal o jeho citovou, rozumovou a mravní výchovu, jakož i to, u kterého z rodičů má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje.
13. Podle § 907 odst. 3 občanského zákoníku, soud při rozhodování o svěřením dítěte do péče dbá rovněž na právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi, na právo druhého rodiče, jemuž dítě nebude svěřeno, na pravidelnou informaci o dítěti, dále soud bere zřetel rovněž ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem.
14. Podle § 923 odst. 1, občanského zákoníku, změní-li se poměry, může soud změnit dohodu a rozhodnutí o výživném pro nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti.
15. Podle § 913 odst. 1 občanského zákoníku, pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného.
16. Podle § 913 odst. 2 zák. č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného je třeba také zkoumat, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika. Dále je třeba přihlídnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlídnou se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.
17. Podle ustanovení § 915 odst. 1 občanského zákoníku, životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněných potřeb dítěte.
18. Soud v první řadě konstatuje, že od poslední soudní úpravy péče a výživy došlo k takové změně poměrů, která odůvodňuje změnu předchozího soudního rozhodnutí (§ 909 občanského zákoníku občanského zákoníku). Zásadní změnu poměrů lze spatřovat ve skutečnosti, že si rodiče mimosoudně dohodli odlišnou úpravu péče (týdenní intervaly střídání místo intervalů soudem schválených), navíc rozhodnutí (ani rodiči dohodnutá úprava poměrů) není fakticky realizováno. Rodiče je vhodné poučit, že soudem schválená dohoda o péči a výživě nemůže být změněna jejich prostou (tj. soudem neschválenou) dohodou – srovnej usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2016, sp. zn. xxx. Další změnu poměrů lze spatřovat v prostém plynutí času ve vztahu k dětem; nezletilý xxx i nezletilá xxx projeví svou vůli nebýt pouhými objekty dohody rodičů (či rozhodnutí soudu) a sdělili své názory a přání.

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

19. Podle článku 3. 1. úmluvy o právech dítěte, zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, správními nebo zákonodárnými orgány. V rámci rozhodování o formě péče o nezletilé děti je nutno shora citované ustanovení úmluvy o právech dítěte interpretovat tak, že není možno a priori říci, která ze zákonných forem péče (péče jednoho rodiče, střídavá péče, péče společná nebo péče jiné osoby) je lepší, vhodnější. Soud musí při svém rozhodnutí pečlivě zvážit všechny individuální okolnosti případu a v projednávané věci vzhledem k jejich rozumové vyspělosti též názory a přání obou nezletilých dětí.
20. Pro rozhodnutí ve věci samé se jako zásadní ukázala čtyři témata (problémy) – 1) Vztah obou dětí k přítelkyni otce a jejím dcerám; představy otce o společném životě a soužití jeho dětí, jeho přítelkyně a jejich dětí. 2) Obava ze snahy matky narušit vztah nezletilých a otce, skryté manipulace s dětmi. 3) Přání a názory dětí. 4) Úvahy, zda by nezletilá xxx a nezletilá xxx měli být vychováváni společně (ve stejném režimu) nebo zda je možné/vhodné, aby u každého z nich bylo rozhodnuto o jiné formě péče.
21. K problematice vztahu obou dětí k přítelkyni otce a jejím dcerám; představám otce o společném životě a soužití jeho dětí, jeho přítelkyně a jejich dětí: *Studie opakovaně vyvracejí představu, že hlavní problém střídavé péče by vězel ve střídání domovů. Empirické studie naznačují, že důležitějšími faktory jsou výchovné styly rodičů, jejich schopnost spolupráce a respektu a dále formování rodin vyššího pořadí s novými vztažnými osobami v roli nevlastních rodičů a nevlastních sourozenců. Řešení těchto postupných porozvodových proměn rodiny je pro zdárný vývoj dětí důležitější než jeden domov (a k zmíněným proměnám dochází v jakémkoliv typu uspořádání, takže jde zejména o srovnání odlišného vztahového zázemí, jež umožňuje se na změny adaptovat)* – srovnaj strana 7 závěrů 3. rodinněprávního sympozia([https://www.jacz.cz/images/stories/Aktuality/2020/3\\_symposium\\_z%C3%A1v%C4%9Bry\\_Final.pdf](https://www.jacz.cz/images/stories/Aktuality/2020/3_symposium_z%C3%A1v%C4%9Bry_Final.pdf)). V projednávané věci je zřejmé, že představy otce o formování „nové“ rodiny a rychlá realizace společného soužití xxx a xxx s jeho přítelkyní (a jejími dětmi) v jednom bytě nerespektovaly potřebu nezletilých na zajištění stability. Pro obě děti představoval rozpad manželství rodičů potenciálně traumatickou situaci, zcela jistě potřebovaly mít jistotu, že jim v životě zůstanou zachováni oba rodiče. Otec nezletilých se však pustil do budování „nové“ rodiny. Že se nejednalo o vhodný postup je zřejmé z doporučení Centra sociálních služeb ze dne 12. 7. 2019 a konečně i z vyjádření obou dětí zachyceném v rámci realizace jejich participačních práv dne 28. 8. 2019. Po poučení od poskytovatele odborné pomoci a od soudu však otec začal potřeby svých dětí vnímat a naplňovat – v zatímní dohodě se zavázal větší část doby, po kterou u něj děti budou, trávit výlučně s nimi, bez své přítelkyně a jejich dětí. Později se od přítelkyně odstěhoval, zařídil si vlastní bydlení. Změna postoje otce se následně projevila ve vztahu k nezletilému synovi, který obnovil narušené kontakty s otcem. Soudu je znám nálezn Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2396/19 ze dne 29. 10. 2019, dle kterého *vhodné je poznamenat, že negativní vztah dětí k přítelkyni či příteli jednoho z rodičů může, a to i sám o sobě, představovat závažný důvod, který vylučuje střídavou péči i v situaci, kdy jsou u obou rodičů zhruba stejnou měrou naplněna subjektivní a objektivní kritéria, jež soudy zkoumají při rozhodování o péči o nezletilé (k nim viz bod 13.). Tento negativní vztah bude překážkou střídavé péče, je-li setrvalý a intenzivní, není-li výsledkem manipulace s dítětem, ale výsledkem vlastního dlouhodobého vnímání dítěte, a přinesla-li by střídavá péče negativní důsledek, že by se děti pravidelně setkávaly s osobou (přítelem či přítelkyní některého z rodičů), k níž mají hluboký záporný vztah. Tomuto negativnímu důsledku je možno se vyhnout, pokud by rodič, k jehož příteli či přítelkyni mají děti záporný vztah, dokázal zajistit takový průběh střídavé péče, při němž by děti nepřišly do pravidelného kontaktu s takovým přítelem či přítelkyní.* V projednávaném případě nezletilý nikdy přímo netvrdil, že by k přítelkyni otce měly hluboký záporný vztah, ani žádná nepřímá vyjádření či chování tomu nenasvědčovaly. Lze pochopit ambivalentní vztah nezletilého xxx Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.



k přítelkyni otce, zejména pokud uvedl, že si myslí, že stála za rozpadem soužití jeho rodičů; lze pochopit, proč nechtěl trávit čas s otcem v době, kdy měl s přítelkyní společný byt (nemohl si tam třeba zavát kamarády). Jak již bylo shora uvedeno, otec v průběhu řízení svůj pohled změnil a v zájmu svých dětí se od přítelkyně odstěhoval. Jeho chování je projevem rodičovské kompetence, tedy schopnosti rodiče vykonávat rodičovskou odpovědnost a uspokojovat potřeby dětí. Soud apeluje na otce, aby si vědom složitosti soužití jeho dětí s novou partnerkou a jejími dětmi respektoval potřeby syna a dcery, aby si vyhradil čas jen pro ně. Na matku soud apeluje, aby případně nepodněcovala (přímo či nepřímo) děti k negativnímu vnímání otcovi přítelkyně a jejich dcer. Minimálně u soudu se matka lehce odsuzujících prohlášení ve vztahu k otcově přítelkyni a jejím dětem nevyhnula – ve výsledku negativně hodnotila, „*že na to mohl mít vliv životní styl přítelkyně otce a jejich dcer, které nemají žádný řád a nic nemusí*“. Soud uzavírá, že neshledal, že by vztah nezletilého xxx nebo nezletilé xxx k přítelkyni otce či jejím dětem vylučoval některou z forem péče.

22. K obavám ohledně snahy matky narušit vztah nezletilých a otce a skrytým manipulacím s dětmi: Rodičovské obstrukce představují soubor názorů a vzorců chování, které brání větší angažovanosti druhého rodiče v péči o děti. Rodič, jenž v souvislosti s rozvodem či rozchodem zažívá pocity nepřátelství, zranění a hněvu, často brání kontaktu druhého rodiče s dítětem (srovnej Oldřich Matoušek a kol., Děti a rodiče v rozvodu, Portál s.r.o., 2015, s. 40). Rodičovské obstrukce se obvykle v průběhu soudního řízení dají detekovat z konkrétního chování a konkrétních projevů. V předmětné věci je nesporné, že se nezletilý xxx v jednu dobu přestal s otcem stýkat a hrozilo vážné narušení vztahu otce se synem. Soud shora odůvodnil, že jedním (a pochopitelným) důvodem byl otcův postup při formování „nové“ rodiny. Na druhou stranu není možno přehlédnout chování matky, které naplňovalo shora popsané znaky rodičovských obstrukcí. Soud nemá důvod nevěřit nezletilému xx, který uvedl, že „*co mu vadí, je, že mu táta pláče na rameni a říká mu, že chce být s ním, máma mu říkala, že jí to dělal taky*“. Je opravdu vhodné, aby matka probírala s dítětem, že jí otec nezletilého plakal na rameni? V situaci, kdy je uzavřena zatímní dohoda o tom, jak a kdy bude který z rodičů pečovat o děti, je opravdu vhodné plánovat před dětmi lákavé volnočasové aktivity na dobu, kdy by měl o děti pečovat druhý rodič? Je opravdu vhodné potom vyzývat děti, aby si s otcem vykomunikovaly případnou změnu? Ani jedna ze shora uvedených situací není vhodná, je naopak projevem rodičovské obstrukce a skryté manipulace s dětmi. Rodičovské obstrukce bývají pravidelně doprovázeny přesvědčením o správnosti vlastních výchovných postupů a metod a zpochybňování výchovných postupů a metod druhého rodiče. V projednávané věci je to možno ukázat na následujících příkladech – matka ví, že pro nezletilého je vhodné, aby se s ním pečlivě připravovala do školy, otec, který chce po synovi větší samostatnost v přípravě, to nedělá dobře; matka je přesvědčena, které kroužky jsou pro dceru dobré (plavání ano, volejbal ne), nelibě nese podporu otce, který umožnil nezletilé ukončit plavecký kroužek a nastoupit na volejbal. Typická je i věta ze závěrečného návrhu matky: „*Matka je přesvědčena o tom, že její péče a pravidla, která by nastavila, by zajistila zklidnění celé situace*“. Vzhledem k relativně nízké míře intenzity projevů rodičovských obstrukcí (mezi ty vysoce intenzivní patří nařčení ze sexuálního obtěžování, domácího násilí apod.) soud uzavírá, že neshledal, že by chování matky vylučovalo některou z forem péče. Soud na oba rodiče apeluje, aby se vyvarovali chování, které by naplňovalo charakteristiku rodičovských obstrukcí, naopak by jeden druhého měli před dětmi podporovat.

23. K participačním právům nezletilých dětí existuje bohatá judikatura Ústavního soudu. Lze vybrat například nálezný II.ÚS 4247/18, ze dne 17. května 2019, *podle čl. 12 Úmluvy o právech dítěte totiž má dítě*

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

právo svobodně vyjádřit svůj názor, což znamená, že na ně nesmí být vyvíjen jakýkoli nátlak a nesmí být podrobena jakémukoli manipulování či ovlivňování ohledně toho, zda a jak se vyjádří, a naopak musí vědět, že má právo vyjádřit svůj vlastní názor a nemusí opakovat názory jiných osob. Je zřejmé, že přítomnost další osoby ve věci zainteresované může obrozňovat a znemožňovat svobodné vyjádření dítěte, ať z důvodu jeho strachu, obav, snahy potěšit či nezranit další přítomnou osobu, atd. Děti mají být slyšeny v prostředí, které vnímají jako bezpečné a jim naslouchající bez jakýchkoli předsudků (srov. k tomu obecný komentář Výboru pro práva dítěte č. 12 k právu dítěte být slyšeno, ze dne 20. 7. 2009, CRC/C/GC/12, body 22-23). Nález I.ÚS 2482/13, ze dne 26. května 2014, u přání dítěte Ústavní soud konstatuje, že za předpokladu, že je dítě dostatečně rozumově a emocionálně vyspělé, je nutné jeho přání považovat za zásadní vodítko při hledání jeho nejlepšího zájmu. Současně však není možné, aby obecné soudy postoj nezletilého dítěte bez dalšího převzaly a aby své rozhodnutí založily toliko na jeho přání a nikoliv na pečlivém a komplexním posuzování jeho zájmu (náleží sp. zn. II. ÚS 4160/12 ze dne 23. 4. 2013 či rozsudek ESLP ve věci C. proti Finsku ze dne 9. května 2006 č. 18249/02, body 57-59). Stejně tak není možné, aby přání dítěte bylo zjišťováno nevhodnými otázkami typu "U koho bys chtěl(a) bydlet?"; přání dítěte musí být zjišťováno komplexně, tj. zejména formou nepřímých otázek (zejména u mladších dětí), a ideálně v neformálním prostředí (tj. nikoliv v soudní síni, ale například v kanceláři soudce či jinde). V této souvislosti Ústavní soud konstatuje, že čím starší dítě je, tím větší má jeho názor váhu. Řečeno jinak, názor tříletého dítěte má daleko menší váhu než stanovisko patnáctiletého teenagera... V souvislosti se zjišťováním přání dítěte Ústavní soud rovněž zdůrazňuje, že pokud bylo dítě již dříve svěřeno jednomu z rodičů do výlučné péče a nově se posuzuje možnost změny výchovných poměrů na střídavou péči, je možné, že se rodič, jenž měl dítě dosud v péči, snažil přání dítěte zmanipulovat (srov. rozsudek ESLP ve věci C. proti Finsku ze dne 9. května 2006 č. 18249/02, body 58), přičemž úkolem obecných soudů je tuto manipulaci pokud možno odstínit. Nález I. ÚS 2661/10, ze dne 2. listopadu 2010, to však na druhou stranu nelze absolutizovat. Zde je třeba akcentovat právní názor vyslovený např. v nálezu ze dne 26. 8. 2010, sp. zn. III. ÚS 3007/09: "konečné hodnocení (posouzení) zájmu nezletilého dítěte, jež je zde nejvyšším imperativem, přísluší v projednávané věci obecnému soudu, v jehož dispozici je i oprávnění k případným korekturám představ a názorů dítěte o tom, co je pro něj v konkrétní věci vhodné, případně, resp. obecně prospěšné, a co nikoli, a proto k názoru nezletilého soud přiblíží právě s ohledem na jeho věk, rozumovou a citovou vyspělost (srov. rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 707/04, sp. zn. IV. ÚS 288/04, III. ÚS 2150/07)". Ostatně i § 100 odst. 4 věta poslední o.s.ř. uvádí, že K názoru dítěte soud přiblíží s přihlídnutím k jeho věku a rozumové vyspělosti. V projednávané věci se sami děti bez vyzvání soudu či jejich opatrovnice vyjadřovaly k možným formám péče. Dne 28. 8. 2019 nezletilý xxx uvedl, že by se střídavou péčí neměl problém, kdyby otec neměl přítelkyni. V rámci zatímní dohody rodičů uvedl, že by se chtěl s otcem vídávat každou středu a každý druhý týden od pátku do neděle. Nezletilá xxx uvedla, že chce být ve střídavé péči, ale v době kdy tam nebudou děti přítelkyně otce. Obě děti shodně uvedly, že mají rady oba rodiče. Dne 8. 1. 2020 nezletilý xxx uvedl, že mu vyhovuje stávající stav (pozn. dle zatímní dohody), připustil, že je to u táty dobré. Líbí se mu nový byt. Vadí mu, že mu táta pláče na rameni a že po něm chce, ať se do školy připravuje samostatně. Soudce i opatrovnice nezletilého nabyli stejného dojmu, že nezletilý vystupuje v pozici ochránce matky. Nezletilá xxx projevila přání být ve střídavé péči, rovněž jí se líbí v novém bytě. S nadšením hovořila o kroužcích. Soud konstatuje, že nezletilé děti rozuměly projednávané věci, byly schopné odpovídajícím způsobem formulovat své odpovědi a projevit své názory a přání. V předchozím odstavci odůvodnění tohoto rozhodnutí soud konstatoval, že v řízení byly prokázány projevy skryté manipulace matky ve vztahu k dětem. Očividný byl též ochranný postoj nezletilého xxx ve vztahu k matce. Za významné soud považuje, že po obnovení kontaktů otce se synem a po odstěhování otce od jeho přítelkyně, ani jedno z dětí nezmínilo problémy se soužitím s přítelkyní a jejími dětmi. Pro připomenutí, problémy, které zmiňoval xxx, byly: že mu táta pláče na rameni a říká, že chce být s ním, máma mu říkala, že jí to dělal taky; že mu vadí, že otec vyžaduje větší samostatnost při přípravě do školy. Tato slova nezletilého nesou dle názoru soudu stopy ovlivnění matkou, která fakticky o syna pečovala po většinu času. Vzhledem ke skutečnostem, že obě děti uvedly, že mají rady oba rodiče; že po odstěhování otce od přítelkyně nezmínily problém vzájemného soužití s ní a jejími dětmi; že byla prokázána skrytá manipulace matky, která o nezletilého xxx od listopadu 2018 převážně pečuje; že nezletilý připustil, že se mu u otce líbí a líbí

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

se mu jeho nový byt; vzhledem k věku nezletilého xxx a jeho rozumové vyspělosti, která věku odpovídá, dospěl soud k názoru, že v zájmu nezletilého xxx, který je nejvyšším imperativem, není, aby se s otcem vídal pouze v rozsahu zatímní dohody rodičů. Základní potřebou dítěte je mít a rozvíjet vztahy s oběma rodiči. Případné narušení vztahu k jednomu z rodičů je jedním z nejzávažnějších následků rozpadu rodiny. Potřebu dítěte mít a rozvíjet vztah s oběma rodiči po rozpadu jejich svazku zpravidla naplní takové uspořádání poměrů dítěte, při kterém jsou do života dítěte ekvivalentně zapojeni oba rodiče (srovnej str. 1 již zmíněných závěrů 3. rodinněprávního symposia). Soud je přesvědčen, že přání nezletilého xxx formovaly významně dvě již zmíněné okolnosti. Jednak postoj otce k formování „nové“ rodiny, tato okolnost však díky přístupu otce v průběhu soudního řízení ustoupila do pozadí a nezletilý ji při druhém vyslyšení nezmínil. Další okolností byla skrytá manipulace matky. Ta, spolu s projevy rodičovských obstrukcí, může mít potenciál narušit vztah otce a nezletilého syna. Soud proto před přáním dvanáctiletého dítěte, které je manipulováno, upřednostnil naplnění jeho potřeby mít a rozvíjet vztah s oběma rodiči. Vzhledem k relativně malému věkovému rozdílu si je možno položit otázku, proč chce matka respektovat přání syna a nikoliv i přání dcery. Dle názoru soudu se jedná o další projev rodičovské obstrukce.

24. Posledním zásadním tématem bylo, zda případně (ne)přistoupit k rozdílným režimům péče či styku u nezl. xxx a nezl. xxx. K tomu by mohla svádět jejich odlišná přání. Nezletilé dělí dva a půl roku, jejich vztahy jsou dobré. Proč nebylo přihlédnuto k přání nezletilého, je odůvodněno shora, v proběhlém řízení soud neshledal jediný rozumný důvod pro to, aby sourozenci měly rozdílné režimy.
25. Po zvážení všech shora uvedených skutečností bylo nutno rozhodnout, jaká forma péče je v nejlepším zájmu obou nezletilých dětí. Z průběhu řízení nevzešla jediná indicie o tom, že by některý z rodičů měl narušené rodičovské kompetence, tedy že by nedokázal realizovat rodičovskou odpovědnost a uspokojit potřeby svých dětí. Soud proto vycházel z tzv. nulové hypotézy, dle *kteřé výchovné kompetence rodičů jsou pro výchovu daného dítěte dobré. Je vhodné, aby se rodiče podíleli na výchově dětí ekvivalentním způsobem. Není proto důvodné posuzovat a popisovat osobnostní vlastnosti rodičů, jestliže o nich nejsou konkrétní pochyby; dítě potřebuje zažívat rodiče takového jaký je; výchovné kompetence je nutné posuzovat především na základě dosavadní historie a v kontextu modelu rodičovských kompetencí* (srovnej Doc. PhDr. et PhDr. Radek Ptáček, Ph.D., sborník Interdisciplinární spolupráce v nejlepším zájmu dítěte, Tribun EU, 2015, s. 67 - 77). Nebyl zde tedy žádný důvod pro vypracování znaleckých posudků na rodiče nebo jejich vztah k dětem. Stejně tak z průběhu řízení nevzešla jediná pochybnost o vhodnosti výchovného prostředí (domácnosti) u rodičů. Nebyl zde tedy žádný relevantní důvod pro šetření v domácnostech.
26. Při svěřování dětí do péče musí obecné soudy posoudit zejména následující čtyři objektivní kritéria: (1) existenci pokrevního pouta mezi dítětem a o jeho svěřeni do péče usilující osobou; (2) míru zachování identity dítěte a jeho rodinných vazeb v případě jeho svěřeni do péče daného rodiče; (3) schopnost daného rodiče zajistit jeho vývoj a fyzické, vzdělávací, emocionální, materiální a jiné potřeby; a (4) přání dítěte. Strídavá péče o dítě připadá v úvahu tehdy, pokud oba rodiče projevují o svěřeni dítěte do péče upřímný a skutečný zájem (subjektivní kritérium) a oba naplňují relevantní objektivní kritéria zhruba ve stejné míře. Obecné soudy jsou však nejen oprávněny, ale i povinny vzít v potaz i další relevantní kritéria, pokud to specifické okolnosti projednávaného případu vyžadují (srovnej např. nález Ústavního soudu ze dne 30. 12. 2014 ve věci I.ÚS 1554/14 nebo ze dne 26. 5. 2014 ve věci I.ÚS 2482/13).
27. V projednávaném případě oba rodiče projevují o svěřeni dětí do péče upřímný a skutečný zájem. Původně se na strídavé péči dohodli, zájem druhého rodiče nezpochybňují, v průběhu řízení nebyly prokázány skutečnosti, že by deklarovaným zájmem pečovat o děti zakrývali zájem jiný. O existenci

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

pokrevního pouta nepanovaly žádné rozpory, postoj k práním dětí soud odůvodnil výše. Pro rozhodnutí tak zbývá posoudit schopnost rodičů zajistit vývoj a fyzické, vzdělávací, emocionální, materiální a jiné potřeby dětí. A dále posoudit předpoklady uvedené ve shora citovaném ustanovení § 907 odst. 2 a 3 občanského zákoníku. Soud neshledal žádné pro rozhodnutí významné rozdíly v tom, jak mohou rodiče zajistit vývoj a fyzické, vzdělávací, emocionální, materiální a jiné potřeby dětí. Dosud oba řádně o děti pečovali, řádně dbali o jejich citovou, rozumovou a mravní výchovu. Lze to ilustrovat na tom, že oba podporují děti v mimoškolních aktivitách, střídají se např. v doprovodu syna na závodech. Obě děti ve škole prospívají, nebylo zjištěno, že by učitelé vnímali rozdíl v tom, u kterého rodiče právě dítě je. Pokud se týká neshod ohledně přípravy syna do školy, tak neexistuje odpověď na to, co je správné – pečlivě s opatrovatelským přístupem pomáhat dítěti s přípravou do školy nebo dítě vést k samostatnosti. Oba přístupy rodičů jsou v rámci normálnosti, oba mají klady i zápory. Soud detekoval u každého z rodičů jeden problematický aspekt při výchově dětí. Na straně otce to byl nevhodně zvolený postup při tvoření „nové“ rodiny, na straně matky projevy rodičovských obstrukcí a skrytých manipulací. Ani jeden z těchto problémů však žádnou z možných forem péče nevylučuje. V projednávané věci nebyly prokázány žádné skutečnosti, které by vylučovaly střídavou péči (náleze Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1554/1430 ze dne 12. 2014, bod 29., *obdobně nepřipadá střídavá péče v úvahu v době, kdy je dítě kojeno*. Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1554/1430 ze dne 12. 2014, bod 31., *Ústavní soud rovněž konstatuje, že i když jsou splněna výše uvedená čtyři kritéria (resp. vícero kritérií) u obou rodičů ve zhruba stejné míře, mohou nastat specifické okolnosti týkající se konkrétního dítěte, které brání jeho svěřeni do střídavé péče. Jinými slovy, střídavá péče by nebyla v souladu s nejlepším zájmem dítěte. Jde například o situace, v nichž by vzhledem ke specifickému zdravotnímu či psychickému stavu dítěte (např. pokud je dotčené dítě nervově labilní nebo má Aspergerův syndrom; k tomu usnesení sp. zn. I. ÚS 2441/13 ze dne 15. 12. 2014) střídavá péče představovala pro dítě nepřiměřenou zátěž. Stejně tak lze uvažovat ve výjimečných případech o nesvěřeni dítěte do střídavé péče v případech, kdy rodiče, jež jinak naplňují relevantní kritéria ve zhruba stejné míře, žijí ve velmi velké vzdálenosti od sebe, a to zejména v případech, kdy by tato velká vzdálenost mohla zásadním způsobem narušit školní docházku dítěte [judikatura Ústavního soudu k tomuto kritériu však zatím není plně rozvinutá; srov. například nález sp. zn. II. ÚS 1835/12 ze dne 5. 9. 2012 (N 152/66 SbNU 289); usnesení sp. zn. I. ÚS 2587/14 ze dne 23. 10. 2014; či nález sp. zn. I. ÚS 3216/13 ze dne 25. 9. 2014]. Ve zcela výjimečných případech může být důvodem bránícím svěřeni do střídavé péče i nevhodná komunikace mezi rodiči. Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 153/16 ze dne 26. 7. 2016, pokud jde však o rozhodování o změně péče, tak ta je možná pouze, pokud došlo k "zásadní změně poměrů" (viz nález sp. zn. I. ÚS 3216/13 ze dne 25. 9. 2014). V tomto nálezu Ústavní soud rozhodl, že i v případě předchozí dohody rodičů o péči o děti je nutno akceptovat, že takto nastavené poměry mohou již nadále mít přednost před jejich změnou z důvodu oprávněného zájmu na stabilitě výchovného prostředí dětí, které je pro blaho dětí důležitou hodnotou. Děti samy mohou být na nastavený režim navyklé a nemusí být v jejich nejlepším zájmu jej měnit. Stálost výchovného prostředí pro děti je důležitou hodnotou, kterou je třeba chránit. Je však třeba zvážit, zda v konkrétních okolnostech každého případu je zájem na stálosti výchovného prostředí, jako součást nejlepšího zájmu dítěte, schopen převážit nad zájmy jednoho rodiče na stejný styk s dětmi jako druhý rodič. Stabilita výchovného prostředí totiž není abstraktní princip, který by byl hoden ochrany sám o sobě, ale má být chráněn pouze v souvislosti s tím, zda skutečně je v nejlepším zájmu dítěte. Obecné soudy se tedy vždy musí zabývat otázkou, zda stabilita výchovného prostředí je v nejlepším zájmu dětí i v konkrétním posuzovaném případě. Nález Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 169/16 ze dne 24. 6. 2016, vyšetření nezletilé ukázalo, že zvládá školní dualismus jen formálně s velkým energetickým vypětím a na úkor své psychické pohody, což se projevuje např. věkově nepřiměřenou sebekontrolou v oblasti sdílení a striktním oddělováním svých dvou světů. Nezletilá dle znalkyně bagatelizuje nepříjemné pocity a zastírá je, případně potlačuje, brozí jí tak ztráta kontaktu s emocemi, když negativní emoce jsou vnímány jako nepovolené. Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.*

*Střídavá péče realizovaná za stávajících podmínek není dle znalkyně v zájmu nezletilé, neboť tlak, kterému nyní nezletilá čelí, ji nepřiměřeně zatěžuje a poškozuje ve vývoji, nezletilá cítí vysoký podíl odpovědnosti za fungování střídavé péče, úzkostně se snaží uspět a vyhovět očekávání dospělých osob a nikoho nezklamat. Usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3970/18, ze dne 18. 4. 2019, Ústavní soud ve své judikatuře přitom připouští vyloučení střídavé péče na základě špatné komunikace rodičů, pokud ani pokusy o nápravu ze strany soudů, např. nařízením mediace neměly na zlepšení komunikace vliv. Nález ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2396/19 ze dne 29. 10. 2019, vhodné je poznamenat, že negativní vztah dětí ke přítelkyni či příteli jednoho z rodičů může, a to i sám o sobě, představovat závažný důvod, který vylučuje střídavou péči i v situaci, kdy jsou u obou rodičů zhruba stejnou měrou naplněna subjektivní a objektivní kritéria, jež soudy zkoumají při rozhodování o péči o nezletilé (k nim viz bod 13.). Tento negativní vztah bude překážkou střídavé péče, je-li setrvalý a intenzivní, není-li výsledkem manipulace s dítětem, ale výsledkem vlastního dlouhodobého vnímání dítěte, a přinesla-li by střídavá péče negativní důsledek, že by se děti pravidelně setkávaly s osobou (přítelem či přítelkyní některého z rodičů), k níž mají hluboký záporný vztah. Tomuto negativnímu důsledku je možno se vyhnout, pokud by rodič, k jehož příteli či přítelkyni mají děti záporný vztah, dokázal zajistit takový průběh střídavé péče, při němž by děti nepřišly do pravidelného kontaktu s takovým přítelem či přítelkyní).*

28. Skutečnost, že jeden z rodičů se střídavou péčí nesouhlasí, ani rozpory rodičů, které v řízení zazněly, nevylučují střídavou péči (Nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1708/14 ze dne 18. 12. 2014, k možným rozporům mezi rodiči a chybějící komunikací mezi nimi Ústavní soud v minulosti uvedl, že za situace, kdy se oba rodiče o své děti aktivně zajímají, jsou stejnou měrou schopni a ochotni pečovat o jejich zdraví a tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj a kdy tyto děti mají k oběma rodičům stejně hluboký citový vztah, nelze střídavou výchovu vyloučit jen na základě hodnocení vztahů mezi rodiči. V případě nepřekonatelných rozporů mezi oběma rodiči pak musí obecné soudy aktivně usilovat o zlepšení jejich vztahu, a to například prostřednictvím nařízení účasti na mediálním řízení či rodinné terapii v zájmu dětí; střídavou péči nelze zamítnout jen proto, že se podle soudů rodiče mezi sebou nebyli schopni dohodnout na výchově dětí. Nález ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2396/19 ze dne 29. 10. 2019, ve zcela výjimečných případech může být důvodem bránícím svěření do střídavé péče i nevhodná komunikace mezi rodiči. Nevhodnou komunikací mezi rodiči je však nutné odlišit od nesouhlasu jednoho rodiče se střídavou péčí, který přípustným důvodem není [srov. náleze ze dne 17. 1. 2006 sp. zn. I. ÚS 238/05 (N 15/40 SbNU 123); výše zmíněný náleze sp. zn. I. ÚS 2482/13, bod 28., nebo náleze ze dne 25. 9. 2014 sp. zn. I. ÚS 3216/13 (N 176/74 SbNU 529), bod 26.]. Samotné problematice komunikace mezi rodiči se Ústavní soud ve své judikatuře již věnoval [srov. náleze ze dne 23. 2. 2010 sp. zn. III. ÚS 1206/09 (N 32/56 SbNU 363), bod 23.; náleze ze dne 2. 11. 2010 sp. zn. I. ÚS 2661/10 (N 219/59 SbNU 167), body 27. až 42.; náleze ze dne 22. 1. 2015 sp. zn. I. ÚS 2739/14, bod 18.]. Podle zmíněné judikatury nemůže pouhá absence komunikace mezi rodiči či její zhoršená kvalita vést k vyloučení střídavé péče, neboť v takovém případě by šlo v podstatě o ústupeke vzájemné rivalitě rodičů, která jen sleduje „boj o dítě“ či případně trýznění druhého rodiče prostřednictvím dítěte. Vyloučením střídavé péče pouze na základě nevhodné komunikace by se tak otevíral prostor ke zneužití postavení rodiče, který měl doposud dítě svěřeno do péče. Rodiče by totiž podle Ústavního soudu neměli řešit své neshody bojem o dítě či jeho prostřednictvím, ale naopak hledět především na jeho zájem být v péči obou rodičů a hledat nevhodnější způsob, jak dítěti vytvořit harmonické a láskyplné prostředí, které mu umožní bez negativních vlivů jeho zájem uskutečňovat. Je však nesporné, že špatná či přímo konfliktní komunikace mezi rodiči může mít negativní vliv na osobnostní rozvoj dítěte. Proto ve výjimečných případech, kdy ani pokusy o nápravu ze strany soudů nevedly ke zlepšení komunikace, mohou soudy střídavou péči vyloučit. Musí přitom zjistit, na straně kterého z rodičů leží příčina nevhodné komunikace, a zohlednit toto zjištění při svěřování dítěte do péče pouze jednoho z nich. Dítě by pak mělo být svěřeno do péče toho z rodičů, který je ochotný s druhým z rodičů komunikovat a nebránit mu ve styku s dítětem (výše zmíněný náleze sp. zn. I. ÚS 1554/14, bod 32. odůvodnění).

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

29. K rozhodnutí o střídavé péči soud vedly následující důvody: Oba rodiče mají stejné předpoklady zajistit vývoj a fyzické, vzdělávací, emocionální, materiální a jiné potřeby svých dětí; oba tak řádně (s uvedenými problémy) činili v rámci původní dohody o střídavé péči. Obě děti by měly vyrůstat společně, nezletilá projevila přání být ve střídavé péči, projevené přání nezletilého soud vyhodnotil jako ovlivněné rodičovskou obstrukcí a manipulací matky. Případným obstrukcím matky a narušení vztahů mezi otcem a synem může neefektivněji zabránit taková forma péče, při které budou mít rodiče stejné časové možnosti o děti pečovat. Bude naplněna potřeba dětí mít a rozvíjet vztah s oběma rodiči, rodiče jim budou emočně a fyzicky stejně dostupní a budou se ekvivalentně podílet na jejich výchově.
30. Vzhledem ke skutečnosti, že mezi rodiči došlo k neshodě při péči o děti v průběhu vánočních svátků, upravil soud péči o děti v průběhu letních a vánočních prázdnin speciálním způsobem. Rozhodnutím bude zajištěna ekvivalence i při trávení prázdnin a významných dnů (Vánoce, Silvestr), úprava vychází z nálezu Ústavního soudu ze dne 21. 11. 2017, ve věci xxx.
31. Při rozhodnutí o výši výživného soud na straně dětí zohlednil jejich věk; mimoškolní aktivity; to, že jsou zdravé a nemají kromě sportu žádné zvláštní potřeby. Na straně otce byl zohledněn jeho příjem z podnikání ve výši 22 000 Kč měsíčně; to, že nemá majetek větší hodnoty a že mu byl vyplacen vypořádací podíl ze zaniklého společného jmění manželů. Na straně matky soud zohlednil její příjmy ze zaměstnání (17 468 Kč měsíčně čistého od základní školy, 117 300 Kč hrubého za rok od zdravotnické ambulance a 15 875 hrubého za rok od baru xxx); vlastnictví nemovitostí; přihlédnuto bylo k hypotečnímu úvěru. Příjmovou a majetkovou situací obou rodičů soud vyhodnotil jako velmi podobnou, proto rodičům stanovil výživné ve stejné výši, tj. 1 500 Kč měsíčně na každé z dětí. U otce tím došlo ke změně výživného určeného rozsudkem ze dne 9. 11. 2016.
32. Soud v projednávané věci nerozhodl ve lhůtě šesti měsíců, jak předpokládá ust. § 471 odst. 2 zákona o zvláštních řízeních soudních. Důvodem bylo jednak to, že dne 21. 3. 2019 matka vznesla námitku podjatosti soudce, rozhodnutí odvolacího soudu o námitce nabylo právní moci 4. 6. 2019. Dalším důvodem bylo, že rodiče u prvního jednání dne 28. 8. 2019 uzavřeli zatímní dohodu, kterou mělo dojít k obnovení kontaktů otce s nezletilým synem. V listopadu 2019 bylo konstatováno zástupcem matky, že zatímní dohoda je plněna a že by mělo být rozhodnuto ve věci. Další jednání proto bylo nařízeno na leden 2020 a v únoru bylo rozhodnuto.
33. V souladu s ustanovením § 23 zákona č. 292/2013 Sb., soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť toto právo nepřísluší účastníkům řízení, které lze zahájit i bez návrhu.

#### **Poučení:**

Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím podepsaného soudu.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá toto rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

Rozsudek odsuzující k plnění výživného je dle ustanovení § 473 písmeno a) zákona o zvláštních řízeních soudních předběžně vykonatelný. Lhůta ke splnění uložených povinností počíná běžet od doručení rozsudku osobě povinné a nezávisí na okamžiku nabytí právní moci.

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.

Nový Jičín 19. února 2020

Mgr. Vladimír Polák v.r.  
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje xxx.